

Ändringshistoria

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2015-04-17	1	ML	Skapat utkast
2019-07-23	1.1	ML	Uppdaterat och gjort klart dokumentet

Arbetsplan för N2000-området Ramnö- och Utsättersfjärden (SE0230378) inom projektet Life Coast Benefit LIFE12 NAT/SE/000131

Objektskod och namn : SE0230378, Ramnö- och Utsättersfjärden

Åtgärder :

- C1 Restaurering av gräsmarker
- D1 Uppföljning av strandängsfåglar
- D3 Nyckelelement och insektsuppföljning i skog
- D5 Gräsmarksuppföljning
- E2 Uppsättning av skyltställ med information

Kommun: Norrköping

Regional genomförare: Martin Larsson

Fastighetsbeteckningar/Markägare:

Björnö 1:1 och 2:1 samt Ramnö 1:2 – Rutger Stenbäck

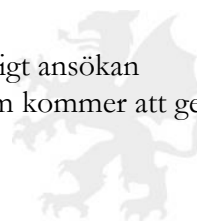
Ramnö 1:1 – Vattenfall AB

Hovgren 1:1 – Rolf Inge Gajus Lindahl

Förvaltare: Länsstyrelsen Östergötland

Bilagor

1. karta över projektets åtgärder enligt ansökan
2. karta över projektets åtgärder som kommer att genomföras

Om Projektet Life Coast Benefit

Projektet Life Coast Benefit kommer att genomföra olika åtgärder i 45 olika N2000-områden utmed kusten i Södermanland, Östergötland och Kalmar. Störst andel av åtgärderna riktas mot restaurering av igenväxande marker i skärgårdens gamla odlingslandskap. Skärgårdens arkipelag av öar, holmar, kobbar och skär har brukats långliga tider vilket bevarat livsmiljöer för en speciell fauna och flora. Idag har villkoren för ett småskaligt brukande försämrats vilket, tillsammans med skärgårdens speciella logistikförhållanden, gör det extra angeläget att satsa på åtgärder för att bevara och förstärka de natur- och kulturvärden som är knutna hit.

Beskrivning av objektet

Syftet med Natura 2000-området Ramnö- och Utsättersfjärden är att bevara och vidareutveckla naturvärden knutna till samtliga ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet. Särskild prioritet i bevarandearbetet har laguner och trädklädda betesmarker, då dessa har ett mycket högt värde för bevarandet av livsmiljötypen i området, strandängar vid Östersjön, då denna naturtyp var huvudsyftet att Natura 2000-området pekades ut från början, och silikatgräsmarker, då artrikedomen här är hög i området.

Syftet ska nås genom att området sköts genom betesdrift. Området innehåller ett större område med representativa havsstrandängar med förutsättningar för mycket höga naturvärden i form av en karakteristisk flora och en rik fågelfauna. Stora delar av områdets öppna marker består av de, i EU:s habitatdirektiv, prioriterade habitatet Havsstrandängar av Östersjötyp (1630).

Syftet med åtgärderna i projektet ska vara att bibehålla och förstärka värdena för de arter som är knutna till de öppna betesmarkerna, främst havsstrandängarna. Åtgärderna ska också bidra till bättre förutsättningar för den långsiktiga hävden av strandängsmiljöerna och i den betade skogsmiljön.

Planerade åtgärder:

Action C1 Restaurering av gräsmarker

Planerat i ansökan: Putsning och tuvbearbetning 15,4 hektar.
Restaurering av halvöppna och trädbärande gräsmarker 2,4 hektar.

Genomförs: 2015-2019

Beskrivning och motivering:

Åtgärder inom action C1 Restaurering av gräsmarker syftar till att bevara och utveckla värdefulla strandängsmiljöer som kommer att gynna den biologiska mångfalden. Åtgärden omfattar även restaurering av två mindre partier av betad skogsmark/bergbundna marker där viss röjning och urglesning i busk- och trädkikt genomförs samt avveckling av en igenväxningsskog av medelålders tall på ytterligare ett litet område. Dessutom genomförs en restaureringshuggning och röjning i ett betad skogsområde. Områdets bevarandestatus och förutsättningar för långsiktig hävd ska förbättras mot dagens läge. De planerade åtgärderna är i linje med ambitionerna i bevarandeplanen för området.

Strandängsområdena i Ramnö- och Utsättersfjärden utgörs ett flertal större och mindre strandängsavsnitt som är mer eller mindre sammanhängande längs stränderna av de båda fjärdarna. Ambitionen är att samtliga delar som bedöms vara i behov av putsning och kan åtgärdas ska göras i projektet. Vid planering av åtgärderna konstaterades att det finns avsnitt på strandängarna med vedartat uppslag och stubbar från tidigare avverkningar som är lämpligt att fräsa bort. Det konstateras även att det finns delar på strandängarna som var i sådant skick att en putsning inte är nödvändigt.

Stora delar av områdets strandängar åtgärdas 2015 med en kompletterande insats 2018.

I den nordöstra delen av området finns två mindre partier med fastmark där en restaurering genom urglesning av trädsiktet och viss buskröjning ska genomföras. Åtgärden genomförs 2016 och samtidigt avvecklas ett mindre parti med medelålders tall som växt upp i en tidigare helt öppen yta.

Mellan de båda fjärdarna finns ett ganska stort skogsområde med varierande inslag av öppnare partier och tätare skogsmiljöer av varierande ålder. Hela området hävdas med betesdjur som rör sig över hela området. I samband med att strandängsåtgärderna planerades konstaterades att det fanns ett röjnings och restaureringsbehov i den betade skogen och goda förutsättningar för att på sikt höja naturvärdena ytterligare i delar av området. Restaureringshuggning och röjning genomförs i området under 2019.

Action D1 Fågeluppföljning

Planerat i ansökan: Uppföljning av strandängsfåglar skall göras före och efter åtgärd.

Uppföljningen skall om möjligt samordnas med ordinarie uppföljning av strandängsfåglar.

Genomförs: Inget data finns från senare än 2007. Nya inventeringar görs 2015 och 2019.

Beskrivning och motivering

Uppföljningen görs inom ordinarie miljöövervakning med återkommande inventeringar av strandängsfåglar vart tredje år i utvalda objekt. Objektet Ramnö- och Utsättersfjärden har inventerats tidigare men inte varit med i detta system sedan 2007.

Tidigare års inventeringar kan tillsammans med nya inventeringar användas för att följa fåglarnas utveckling över tid och restaureringsåtgärdernas effekt på fågellivet. En inventering har genomförts 2015 när strandängarna ännu inte åtgärdats och en ny inventering några år efter åtgärd görs 2019.

Action D3 Nyckelelement och insektsuppföljning i skog

Planerat i ansökan: Flygbildstolkning av restaureringsåtgärderna

Genomförs: Ja på delar som är lämpliga

Beskrivning och motivering

Genom att tolka flygbilder före och efter en åtgärd kan åtgärdens effekt på olika parametrar viktiga för den biologiska mångfalden bedömas och den utförda åtgärden beskrivas.

Noggrannheten i tolkningarna påverkas av olika faktorer och slutsatser man kan dra kan därför variera mellan och inom objekt. Tolkningen förutsätter att det finns lämpliga flygbilder tagna både före och efter åtgärd. Om det saknas kan ändå en tolkning beskriva hur objektet ser ut vid en given tidpunkt och vara av värde för naturvården.

Flygbildstolkning var planerat i samtliga objekt där restaureringar genomförs. Eftersom delar av insatsen i detta objekt berör öppna miljöer med mycket begränsat träd och buskskikt där effekten av åtgärden är lätt att se på plats har de inte flygbildstolkats. Det större skogsbetesområdet som åtgärdas är ett tillägg som gjordes så sent att det inte var möjligt att genomföra en flygbildstolkning före och efter åtgärd.

Action D5 Gräsmarksuppföljning

Planerat i ansökan: Uppföljning av flora i ett urval av restaurerade delar

Genomförs: 2015 och 2019

Beskrivning och motivering

Genom att inventera typiska kärlväxternas förekomst i utslumpade provytor inom ett objekt kan förändringar följas över tid. I projektet görs det i ett urval av de objekt som omfattas av restaurering i gräsmarker så att en bra spridning geografiskt och på olika naturtyper omfattas. Då florans återkolonisering och förändringshastighet efter en restaurering varierar och kan vara en

relativt långsam process kommer inte inventeringarna ge några absoluta svar under projektiden. Däremot kommer det kunna ge indikationer om att det går i en viss riktning och även vara möjligt att använda som jämförelse vid framtida uppföljning med samma metodik.

Uppföljning av floran i Ramnö- och Utsättersfjärden görs genom inventeringar före och efter åtgärderna i delar av objektet som utgörs av habitatet Östersjöstrandäng (1630) samt habitatet silikatgräsmarker (6270).

Action E2 Anslagstavlor

Planerat i ansökan: Uppsättning av skyltställ var inte med i den ursprungliga ansökan då det inte var planerat att ta fram någon ny skylt för området.

Genomförs: 2019

Beskrivning och motivering

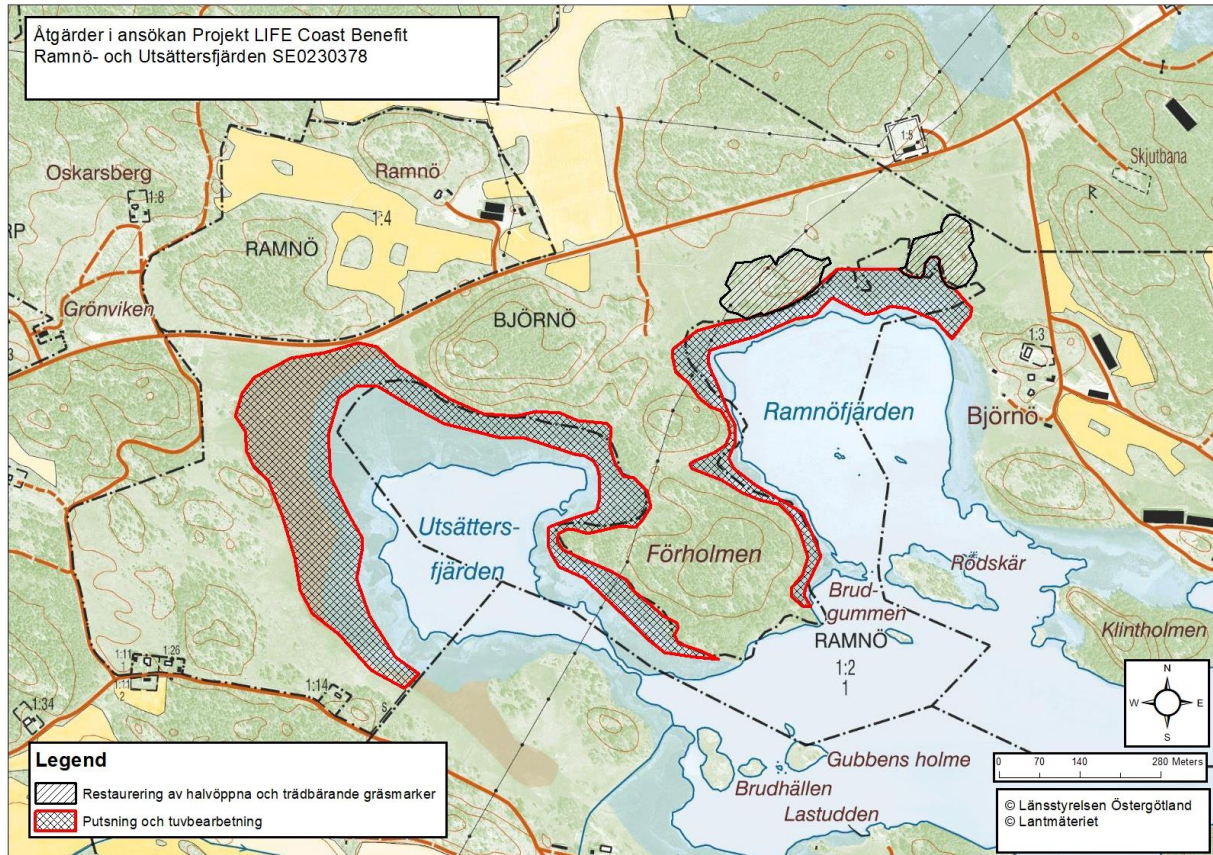
Ingen plats för information om området finns sedan tidigare. Eftersom projektet tagit fram en ny skylt om strandängsmiljöer samt en projektskylt var det lämpligt att sätta upp ett nytt stort skyltställ (ca 2x1 meter) på platsen. På stället har dessa båda skyltar satts upp.

Tabell 1 Sammanställning över förändringar gentemot ansökan

Action	Åtgärd	Planerad omfattning i ansökan	Genomförd omfattning	Differens
C1	Tuvbearbetning/fräsning strandängar	15,4 ha	20,4 ha	+ 5 ha
C1	Restaurering av halvöppna och trädbärande gräsmarker	2,4 ha	18,3 ha	+ 15,9 ha
D1	Uppföljning strandängsfåglar	Uppföljning före och efter åtgärder	Uppföljning har gjorts 2015 och 2019	0
D3	Uppföljning nyckelelement och insektsuppföljning i skog	Tolkning av flygbilder av objektet före och efter åtgärd	Tolkning har genomförts före och efter åtgärd på en mindre del av objektet	De delar som varit relevanta och möjliga att tolka på bilder före och efter åtgärd har gjorts
D5	Uppföljning gräsmarker	19,1 ha	19,1 ha	0
E2	Skyltställ	0	1	+ 1

Bilaga 1 karta över projektets åtgärder enligt ansökan.

Bilaga 2. Karta över projektets åtgärder som genomförs.

